

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

ANATOMIK QALAMTASVIR

FANNING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar
Ta'lim sohasi: 110000 - Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi: 60210400- Dizayin (libos va gazlamalar)

Jizzax-2022

Fan/modul kodi 351AQTM1008	O'quv yili 2021-2022	Semestr III-IV	ECTS - Kreditlar 4-4	
Fan/modul turi Majburiy fan	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4-4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim	Jami yuklama
	Anatomik qalamtasvir	Amaliy: III-semestr:60 IV-semestr: 60	60 60	120 120
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarning Chizmatasvir fani to'g'risidagi ilmiy, nazariy va amaliy bilimlarini shakllantirish.</p> <p>Fanning vazifasi -“Chizmatasvir” fani o'quv jarayoni mobaynidagi o'quv mashg'ulotlarida talabalar antik davrda yaratilgan portretlarning gipsdan nusxalari va inson qiyofasining turli ko'rinishlari - portret, inson jussasining libosli va libossiz yarim qomati, libosli va libossiz to'liq jussa va ikki jussadan tashkil topgan intererdagi guruxli portret hamda ikki jussadan tashkil topgan libossiz qomat o'quv vazifalarini bajarish jarayonida kasb mahorati egallashlari talab etiladi, ular bu jarayonda rangtasvir ustasi sifatida shakllanadilar. Talabalar bu jarayonda turli sharoit va muxitda grafik vositalarda tasvir yaratish mobaynida tasvir qonun qoidalari, manzara va turli ob'ektlarni tasvirlash nazariyasi, qiyofa hususiyatlari, inson anatomiyasi plastik sifatleri, tuzilishi hamda ularni ma'lum tabiiy yoki sun'iy yorug'lik man'bai bilan yoritilgan sharoitda tasvirlashni o'rgashishdan iborat.</p> <p>I.II. Fanning mazmuni</p> <p>Asosiy nazariy va amaliy qism (amaliy mashg'ulotlar). Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>II. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi ko'rsatmalar tavsiya etiladi:</p> <p>Amaliy mashg'ulotlarga talabalar anatomik qalamtasvir faniga zarur bo'lgan o'quv qurollari va ashyolari bilan kelishlari zarur.</p> <p>O'quv qurollari va ashyolarga quyidagilar kiradi: Vatman qog'ozi, qalamlar, o'chirg'ich. Qalam yo'nish uchun mahsus pichoqcha</p> <p>Qo'yilgan natura qalamda qonun-qoida asosida chizilib shtrixlanadi</p>			

III-semsetr

Gudon haykalini ishlash

1-mavzu. Gudon haykali va Gipsdan ishlangan chexrasini (maska) ishlash(16 soat)

Reja:

- 1.Qo'yilgan naturani qog'oz sathiga to'g'ri joylashtirish va konstruktiv tuzilishining qalamtasviri.
- 2.Tasvirlangan qo'yilmaning umumiy yorug' soyasini aniqlab,shtrixga o'tish.
3. Tasvirlangan qo'yilmani umumiy tus berish , yuz a'zolarini aniqlashtirib, xarakterini toppish, shtrixlash

2-mavzu. Odam boshi uch xil ko'rinishda (Antik davr haykali) (24 soat)

Reja:

- 1.Qo'yilgan naturani qog'oz sathiga to'g'ri joylashtirish va konstruktiv tuzilishining qalamtasviri.
- 2.Tasvirlangan qo'yilmaning umumiy yorug' soyasini aniqlab,shtrixga o'tish.
3. Tasvirlangan qo'yilmani umumiy tus berish , yuz a'zolarini aniqlashtirib, xarakterini toppish, shtrixlash

3-mavzu. Antik davr haykali "Venera, Sokrat"

(20 soat)

Reja:

- 1.Qo'yilgan naturani qog'oz sathiga to'g'ri joylashtirish va konstruktiv tuzilishining qalamtasviri.
- 2.Tasvirlangan qo'yilmaning umumiy yorug' soyasini aniqlab,shtrixga o'tish.
3. Tasvirlangan qo'yilmani umumiy tus berish , yuz a'zolarini aniqlashtirib, xarakterini toppish, shtrixlash

IV- semestr

Antik davr haykalini ishlash

1-mavzu. Antik davr haykali "Apolon, Sinega" tasvirini ishlash (16 soat)

Reja:

- 1.Qo'yilgan naturani qog'oz sathiga to'g'ri joylashtirish va konstruktiv tuzilishining qalamtasviri.

2. Tasvirlangan qo'yilmaning umumiy yorug' soyasini aniqlab, shtrixga o'tish.
3. Tasvirlangan qo'yilmani umumiy tus berish, yuz a'zolarini aniqlashtirib, xarakterini toppish, shtrixlash

2-mavzu Odam tanasining qismlarini (qo'l, tirsak, panja, barmoq, tovon) ishlash

(24 soat)

Reja:

1. Qo'yilgan naturani qog'oz sathiga to'g'ri joylashtirish va konstruktiv tuzilishining qalamtasviri.
2. Tasvirlangan qo'yilmaning umumiy yorug' soyasini aniqlab, shtrixga o'tish.
3. Tasvirlangan qo'yilmani umumiy tus berish, yuz a'zolarini aniqlashtirib, xarakterini toppish, shtrixlash

3-mavzu. Gipsdan ishlangan tors ishlash

(20 soat)

Reja:

1. Qo'yilgan naturani qog'oz sathiga to'g'ri joylashtirish va konstruktiv tuzilishining qalamtasviri.
2. Tasvirlangan qo'yilmaning umumiy yorug' soyasini aniqlab, shtrixga o'tish.
3. Tasvirlangan qo'yilmani umumiy tus berish, yuz a'zolarini aniqlashtirib, xarakterini toppish, shtrixlash

III. Mutaqil ish mavzulari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

- tarqatma materiallar bo'yicha nazariy qismini o'rganish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha fanlar bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- Talabanning o'quv-ilmiy-tadqiqod ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularini chuqur o'rganish;
- Faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalanadigan o'quv mashg'ulotlari;
- Masofaviy (distantion) ta'lim.

III. 1. Mustaqil mustaqil ish mavzulari

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Qoralamalarni yaratish.
2. Odamlar guruhi qoralamasi.
4. Har xil ashyolarda portret ishlash.
5. Chizmatasvirda asar qaxramonlari qiyofalariga chizgilar yaratish mashqlari.

	<p>6. Yakka daraxt va daraxtlar guruhi qoralamasi. 7. Hayvonot dunyosidan qoralamalar. 8. Tabiat shakllaridan qoralamalar.(qushlar, hayvonlar, o'simliklar). 9. Manzaraning chizmatasviri. 10.Har xil ruhiy holatdagi portretlar chizmatasviri. 11. Natyurmortlar chizmatasviri. 12. Asarlardan mavzuga oid nusxa ko'chirish.</p>
3.	<p style="text-align: center;">Ta'lim natijalari/Kasbiy kompetensiyalar.</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fanga oid amaliy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish; • chizmatasvirga oid ko'rsatkichlarni tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; • o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; • chizmatasvirga oid odam boshini tasvirlash jarayonini to'g'ri aks ettira olish; • o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; • tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; • o'rganilayotgan fan to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; • o'rganilayotgan jarayonlarni to'liq tahlil etish va amalda qo'llay olish;
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <p>guruhlarda ishlash;</p> <ul style="list-style-type: none"> • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. • amaliy mashg'ulotlarni bajarish;
5.	<p style="text-align: center;">V. Kreditlarni olish uchun talablar.</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> <p>Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida amaliy mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar (juftlik) dan kelib chiqib umumiy 50 ball bilan baholanadi.</p> <p>Jami amaliy mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi.</p> <p>Yakuniy nazorat</p> <p>Yakuniy nazorat ijodiy shaklida o'tkaziladi. Talabaning yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.</p>
6.	

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

Rahbariy adabiyotlar:

1. **Mirziyoyev Shavkat Miromonovich** “Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz”. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag‘ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo‘shma majlisidagi nutq– Toshkent.: O‘zbekiston, 2017. - 56 b.

2. **Mirziyoyev Shavkat Miromonovich** “Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak”. Mamlakatimizni 2017 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo‘ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo‘nalishlariga bag‘ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma‘ruza, 2017 yil 14 yanvar – Toshkent.: O‘zbekiston, 2017. – 104 b.

3. **Mirziyoyev Shavkat Miromonovich** “Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta‘minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi”. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag‘ishlangan tantanali marosimdagi ma‘ruza. 2017 yil 7 dekabr – Toshkent.: “O‘zbekiston”, 2017. – 48 b

Asosiy adabiyotlar

1. Abdullaev N.X. “CHizmatasvir”, O‘quv qo‘llanma. T. Iste’dod moliya, 2010.-130 b.

2. Aripova M. “Gips shakllarini chizmatasviri”, T. O‘quv qo‘llanma. CHashma print, 2011.-100 b.

3. Toshmurodov M. “CHizmatasvir”, O‘quv qo‘llanma. T. Noshir, 2012.-123 b.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Safaraliev D.A. “Uchebnyy risunok v Akademii Xudojestv”, Metodicheskoe posobie. M.: Izobrazitelnoe Iskusstvo, 1990.-245 s.

2. Bammes G. “Izobrajenie figuro’ cheloveka”, Metodicheskoe posobie. M.: Izdatelstvo folk und vissen Berlin, 1984.-215 s.

3. Dajina V.D. Mikelanjelo. “Risunok v ego tvorchestve”, Metodicheskoe posobie. M.: Iskusstvo, 1996.-320 s.

4. Radlov N.E. “Risovanie s naturo’”, Metodicheskoe posobie. M.: L.,Xudojnik. RSFSR, 1978.-245 s.

Axborot manbaalari

1. www.vgik.info;
2. www.pencil.nm.ru;
3. www.msus.org;
4. www.artacademu.spd.ru;

9.	Anatomik qalamtasvir fanining o`quv dasturi Jizzax davlat pedagogika universiteti Kengashining 202__ yil “__” __dagi __-sonli Kengash qarori bilan tasdiqlangan.
10.	Fan/modul uchun ma`sullar: A.Qodiriy nomidagi JDPU Texnologik ta`lim va Tasviriy san`at fanlari kafedrasi o`qituvchilari - O. Baymurzayeva A.Qodiriy nomidagi JDPU Texnologik ta`lim va Tasviriy san`at fanlari kafedrasi o`qituvchilari - M. Xudoyberdiyev
11.	Taqrizchilar: X. Sultonov - Chirchiq Davlat pedagogika instituti dotsenti P.Xudoyberdiyev - A.Qodiriy nomidagi JDPU Texnologik ta`lim va Tasviriy san`at fanlari kafedrasi katta o`qituvchisi